

PETR DANĚK, PRAHA

**PARTES ROZLIČNÝCH AUTORŮV STARÝCH
ANEVŽ VÝSLEDKY PRÁCE SEMINÁŘE RENESANČNÍ
A RANĚ BAROKNÍ HUDBY NA UK FF V PRAZE (1991–2010)**

Při zadávání témat mohou vyučující postupovat dvojím způsobem : buď zvolí problematiku, kterou sami výborně ovládají a při jejímž zpracování mohou posluchače bez problémů sledovat, nebo zadají naopak témata, které sami dostatečně neznají a o němž by se potřebovali dovědět více.

Umberto Eco, Jak napsat diplomovou práci, překl. Ivan Seidl, Praha 1997, s. 67–68

Před časem jsem byl vyzván na stránkách periodika *Opus musicum*, abych v souvislosti se svým článkem o našich (ne)znalostech renesanční hudební kultury¹, zveřejnil výsledky práce semináře renesanční a raně barokní hudby, který působí v rámci ústavu hudební vědy UK FF v Praze. Činím tak s určitým časovým odstupem a z důvodu rozsahu nikoliv na stránkách zmíněného periodika, nicméně rád a snad i k dobru věci. Příprava takového příspěvku je sice poněkud mechanickou prací, nicméně času, který jsem nad nim strávil, nelituji. Teprve sumarizací všech předložených seminárních a diplomních prací jsem si v plné šíři uvědomil, kolik zajímavých témat již bylo v jeho rámci zpracováno a s jakými pozoruhodnými výsledky. Nutno však zároveň přiznat, že úroveň a kvalita jednotlivých prací je různorodá. Je to dáno růzností individuálních předpokladů a schopnostmi a mírou skutečného zájmu jednotlivých frekventantů semináře.

Následující přehled přináší základní informace o seminárních a diplomních pracích, které ze zmíněného semináře vzešly a byly úspěšně předloženy a obhájeny. Pro úplnost představy je třeba zmínit, že seminář nepracoval kontinuálně celých dvacet let, neboť jsem své působení na FF UK v polovině 90. let na čas přerušil. O každé práci je pojednáno samostatně. Seřazeny jsou podle chronologie jejich vzniku. V záhlaví je vždy uvedeno jméno autora, celý název práce,

¹ Srov. Petr DANĚK : *Co všechno (ne)víme o hudbě české renesance*, *Opus musicum* 2003, č. 2, s. 29–33, reakce Vladimír MAŇAS : *K dosavadnímu poznání hudební kultury Moravy v předbělohorském období*, *Opus musicum* 2003, č.3, s.18–19.

vnější charakteristika a signatura, pod kterou je exemplář uložen v knihovně ústavu hudební vědy FF UK v Praze. Následuje stručné resumé obsahu. Z přehledu je patrné, že při výběru témat existují určité prioritní okruhy. Lze konstatovat, že až na výjimky, jsou všechny práce zaměřeny bohemikálně. Na prvním místě při výběru témat stojí hudba rudolfínské Prahy, se zaměřením na jednotlivé osobnosti a sbírky skladeb, dále pak měšťanské hudební aktivity v předbělohorských Čechách a význačné hudební prameny k dějinám hudební kultury vrcholné renesance. Podstatu tohoto výběru osvětluje citát z příručky Umberta Eca v úvodu tohoto příspěvku. Společným rysem, respektive samozřejmou součástí naprosté většiny prací, je kritická edice skladeb vztahujících se ke zvolenému tématu. Někdy se jedná i o edici celých sbírek, tisků či rukopisů (zvláště u témat diplomních). Přínosem jednotlivých prací je i široké spektrum otázek, které vznik každé jednotlivé práce doprovází. Některé práce vznikaly v rámci řešení různých grantů. Bystrý čtenář bezpochyby postřehne, že někteří studenti zpracovali v rámci semináře i dvě (výjimečně tři !) práce. Po určitou dobu to bylo, v procesu stále se měnících konceptů studia, možné. Určitým nedostatkem je, že až na výjimky, nebyly výsledky těchto muzikologických výkonů doposud publikovány. Tato skutečnost je dána stavem a možnostmi našich odborných periodik, ediční politikou vydavatelství a nevhodnou skromností většiny absolventů našeho oboru. I když je třeba konstatovat, že se tato skutečnost v poslední době zlepšuje, jak je patrné z doplňujících odkazů. V rámci semináře vzniklo i několik prací, které se zcela zásadním způsobem odlišovaly volbou tématu od základního zaměření semináře. Dáno to bylo volbou a přáním diplomantů a moji ochotou práci vést.

Předložená bilance je aktuální i z jiného důvodu. Změnou akreditace oboru pro příštích osm let dochází k jinému pojetí smyslu a možností práce v semináři a to především v bakalářském studiu. Prvé zkušenosti naznačují, že v souvislosti s tím bude nutné na bakalářském stupni volit témata nesrovnatelně jednodušší, spíše kompilační, než skutečně muzikologická a že práce s prameny, která by zároveň přinášela nové poznatky či korigovala naše dosavadní znalosti či představy, budou spíše výjimkou. Původní práce hodné publikování budou vznikat až v souvislosti se studem magisterským či ještě spíše doktorským a jejich počet bude bezpochyby skrovnější, než tomu bylo v období, které symbolizuje následující soupis.²

– **Lucie Chvátilová, Ondřej Macek, Pavla Němcová, Petr Wagner, Michaela Žáčková, Kutnohorský sborník mší, seminární práce, Praha 1991/1992, 53 s. textu, notové přílohy,, sign. S – 1032**

Kolektivní práce, která přinesla edici vybraných mešních skladeb tzv. Kutnohorského sborníku mší. Textová část obsahuje popis pramene, souhrnnou infor-

² Tento soupis vznikl v rámci řešení projektu *Korpus historických hudebních tisků na území ČR, I : 1500–1620* (GA ČR, reg. č. 408/09/1587).

maci o Kutné Hoře v 16. století, portrét objednatele rukopisu Zikmunda Kozla z Riesenthalu a jednotlivých autorů zastoupených v rukopisu a analýzu spartovaných mší

– **Pavla Němcová, Giovanni Battista Pinello : Muteta quinque vocum – Pragae 1588. Příspěvek k poznání hudební kultury předbělohorských Čech, diplomová práce, Praha 1996, 67 s. textu, obrazové přílohy, edice tisku, sign. G – 83**

Práce věnovaná životu a dílu skladatele G.B. Pinella (1544–1587), který také působil v rudolfínské Praze a vydal zde v roce 1588 tisk motet, který je v práci editován a analyzován. Zájem je věnován i mecenáši sbírky Adamovi Havlu z Lobkovic a dalším souvislostem vzniku a výskytu tisku. Pozornost věnována i torzu jiného Pinellova tisku Libro primo delle Neapolitane, Drážďany 1584, který je torzně dochován v Praze.

– **Michaela Žáčková, Gregorio Turini : Příspěvek k životu a dílu rudolfínského hudebníka. Edice Il primo Libro de Canzonette a quattro voci, 1597, diplomová práce, Praha 1996, 58 s. textu, textové i obrazové přílohy, edice pramene, sign. G – 86**

Monografické zpracování rudolfínského hudebníka a skladatele Gregora Turiniho (1553–1596), včetně kompletní hudební i textové edice jeho sbírky canzonett věnovaných Petru Vokovi z roku 1597. Součástí je kapitola zabývající se canzonettou jako hudebním druhem vrcholné renesance a mecenátem Petra Voka

Srov. Michaela Žáčková Rossi, Gregorio Turini. Život a dílo rudolfínského hudebníka s několika rožmberskými střípky v závěru, Folia historica bohemica 19, 1998, s.59–81 / Michaela Žáčková Rossi, Gregorio turini e il suo Primo libro de canzonette a quattro voci (1597), in : Villanella, napoletana, canzonetta. Relazioni tra Gasparo Fiorino, compositori calabresi e scuole italiane del Cinquecento, ed. Maria Paloa Borsetta a Annunziato Pugliese, Vibo Valenzia 1999, s.163–181 / Michaela Žáčková Rossi, Da Udine a Praga. La crescente fortuna dei musicisti friulani alla corte imperiale di Rodolfo II, In : Alessandro Orologio (1551–1633) musicista friulano e il suo tempo, ed. Franco Colussi, Udine 2008, s.265–276

– **Jana Vedralová, Francesco Sale : Canzonette a 3 voci (Praha, 1598), seminární práce, Praha 1999, 24 s. textu, obrazové přílohy, soupis díla, edice textů skladeb, edice hudební, sign. S – 988**

Práce věnovaná rudolfínskému hudebníku, skladateli a zpěvákovi Francesco Salemu (cca 1550–1599). Obsahuje biografickou kapitolu vycházející ze studia literatury. Hlavním přínosem práce je edice sbírky Canzonette, Vilanelle et Neapolitane, vydané roku 1598 v pražské tiskárně Jiřího Nigrina.

– **Kateřina Krasnická, Georgi Flori : Missa 6 vocum super Ecco lasso il core**, seminární práce, Praha 2000, 29 s. textu, 36 s. edice, obrazové přílohy, sign. S – 1428

Obsahem práce je edice a analýza mše Giorgia Floriho (ca 1558 – ca1594) pro 6 hlasů, která je obsažena v tzv. Kutnohorském sborníku mší z konce 16. století. Součástí práce jsou i informace o autorovi a rukopisu.

– **Kateřina Kohoutová, Liberecká varhanní tabulatura**, seminární práce, Praha 2000, 17 s. textu, 26 s. faksimile, 36 s. edice, sign. S – 1038

Práce se zabývá jedním z mála dochovaných rukopisných pramenů varhanní hudby v Čechách. Jedná se o tzv. Libereckou tabulaturu, 26 stran skladeb zapsaných v německé varhanní tabulatuře, které byly v šedesátých letech minulého století nalezeny ve vazbě pocházející ze Záhořan u Vintířova. Práce přináší vnější a vnitřní kritiku pramene, krátké medailony zastoupených skladatelů a edici všech skladeb, včetně torz.

Srov. Kateřina Kohoutová, Liberecká varhanní tabulatura, in : Miscellanea z výročních konferencí 1999 a 2000, Česká společnost pro hudební vědu, Praha 2001, s.28 / Varhanní hudba renesance v Čechách, Michal Novenko, Rosa 2001, RD 975

– **Petr Bajer, Literáti v Jindřichově Hradci**, seminární práce, Praha 2000, 93 s. textu, obrazové a textové přílohy, sign. S – 1039

Tématem práce je činnost literátského bratrstva v Jindřichově Hradci za doby vlády pánů z Hradce, tj. do počátku 17. století. Autor se zabývá postavením bratrstva v organismu města, jeho funkcí společenskou, kulturní a náboženskou a dále jeho významem v hudebním životě. Pozornost věnuje především jedinému dochovanému hudebnímu prameni, kterým je graduál z roku 1491.

Srov. Petr Bajer, Literáti v Jindřichově Hradci, in : Miscellanea z výročních konferencí 1999 a 2000, Česká společnost pro hudební vědu, Praha 2001, s. 14–19

– **Vít Aschenbrenner, Literátské bratrstvo v Klatovech 16. století a jeho hlasové knihy**, seminární práce, Praha 2000, 97 s., sign. S – 1040

Studie o klatovském literátském bratrstvu v předbělohorské době. Součástí je shrnutí poznatků o činnosti literátských bratrstev v raném novověku v Čechách. Analýza dochovaných zpěvníků klatovských literátů, především dvou hlasových knih z jejich majetku. Podrobný incipitový katalog zmíněného pramene.

– **Jan Baťa, Literátské bratrstvo u Matky Boží před Týnem v Praze v letech 1550 – 1627**, *seminární práce, Praha 2000, 80 s., sign. S – 1041*

Literátské bratrstvo u Matky Boží před Týnem patřilo mezi nejvýznamnější spolky tohoto druhu v Čechách v době předbělohorské. Přes proslulost, která je patrná z různých dobových poznámek, se k jeho činnosti dochovalo velice málo přímých pramenů, a to nejen hudebních. Autor seminární práce se pokouší dosažitelné informace z literatury shrnout a doplnit je svým vlastním archivním průzkumem. Z nehudebních pramenů se soustředil především na knihy testamentů a knihy obligační. Z pramenů hudebních se věnuje tzv. Křížovnickému graduálu, třetímu dílu graduálu Sixta z Ottersdorfu a tzv. foliantu Trubky z Rovin. V případě posledně jmenovaného pramene přináší práce podrobnou vnější kritiku a incipitový katalog celého rukopisu.

Srov. Jan Baťa, Literátské bratrstvo u Matky Boží před Týnem v letech 1550–1627, in : Miscellanea z výročních konferencí 1999 a 2000, Česká společnost pro hudební vědu, Praha 2001, s.9–13 / Jan Baťa, Quod laudat praesens, omnis mirabitur aetas : Gradual Trubky z Rovin, jeho repertoár a evropský kontext, in : Littera Nigro scripta manet, sborník k 65. narozeninám J.Černého, ed. Jan Baťa, Jiří K.Kroupa a Lenka Mráčková, Clavis monumentorum musicorum regni bohemiae, series S, II, Praha 2009, s.126–152

– **Tereza Pavelková, Passamezza a saltarella v loutnovém sborníku Bohuslava Striala z Pomnouce**, *seminární práce, Praha 2000, 41 s. textu, 43 s. edic, faksimile části pramene, sign. S – 1042*

Obsahem práce je analýza a edice 32 tanců z loutnového sborníku Bohuslava Striala z Pomnouce z roku 1596, který je dnes uložen v Národní knihovně v Praze pod sign. 59 r 469. Pozornost věnována i pisateli a uživateli rukopisu a jeho rodině.

Srov. Tereza Pavelková, Loutnový sborník Bohuslava Striala z Pomnouce, in : Miscellanea z výročních konferencí 1999 a 2000, Česká společnost pro hudební vědu, Praha 2001, s.20–27

– **Eva Procházková, Kryštof Harant : Missa quinis vocibus super Dolorosi martir (komentovaná edice)**, *seminární práce, Praha 2000, 32 s. textu, 39 s. edice, 18 s. faksimile, sign. S – 1073*

Komentovaná edice skladby Kryštofa Haranta Missa quinis vocibus super Dolorosi martir. Vychází ze studia kopií dochovaných hlasů tohoto díla a s analýzy dosavadních edičních počinů. Součástí je i edice předlohy mše madrigalu L. Marenzia Dolorosi martir, fieri tormenti. Práce přináší i shrnutí stavu bádání k osobnosti skladatele.

– **Josef Šebesta, Martin Krumboltz : Und da die Bauleute den Grund legen.** *seminární práce, Praha 2001, 24 s. textu, 47 s. edice, obrazové přílohy, sign. S – 1077*

Kritická edice osmihlasého oslavného moteta Martina Krumboltze, které bylo složeno a tiskem vydané k příležitosti položení základního kamene kostela sv. Salvatora v Praze v roce 1611. Komentář obsahuje informace o autorovi a díle, překlad zhudebněného textu, analýzu skladby a některé další informace a úvahy k tématu luteránské hudby v předbělohorské Praze.

– **Ludmila Sadílková, Philipp Schöndorff : Missa sex vocum Usquequo Domine,** *seminární práce, Praha 2001, 20 s. textu, 39 s. edice, faksimile pramene, sign. S – 1079*

Kompletní edice mešního ordinaria rudolfinského skladatele Philippa Schöndorffa (1565/70 – po 1617) Missa sex vocum Usquequo Domine z Kutnohorského sborníku mší. Obsahem práce je i bibliografická kapitola o skladateli, charakteristika pramene a analýza spartované mše.

– **Barbora Petráčková, Giovanni Battista Galeno : Il primo libro de madrigali a sette voci (1598), kritická edice pramene,** *seminární práce, Praha 2000, 28 s. textu, 169 s. edice, sign. S – 1081*

Kompletní edice madrigalové sbírky rudolfinského skladatele a zpěváka G.B.Galena (1550/55–1626), které předchází biografický nástin a přehled jeho díla. Součástí je i stručná analýza vybraných madrigalů.

– **Šárka Rostová, Claudio Monteverdi : Mariánské nešpory,** *seminární práce, Praha 2001, sign. S – 1086*

Rozbor jednotlivých částí Monteverdiho Mariánských nešpor z hlediska stylu. Řešení vztahu duchovní a světské hudby u Monteverdiho. Přehledné shrnutí názorů na vznik a poslání cyklu. Soupis nahrávek a literatury. Ukázky faksimile benátského tisku.

– **Pavel Mužík, Michelangelo Galilei v loutnovém sborníku NM MČH IV G 18,** *seminární práce, Praha 2002, 35 s. textu, 39 s. edic, sign. S – 1089*

Edice loutnových skladeb Michelangela Galileiho z rukopisu IV G 18 – sborníku Johanna Aegidia Bernera von Rettenwert, ze sbírky Národního muzea v Pra-

ze z dvacátých let sedmnáctého století. Životopisná kapitola o skladateli, analýza repertoáru sborníku, charakteristika notace, analýza editovaných skladeb.

– **Jana Bajerová, Jacobus Chimarraeus a sbírka motet Odae suavissimae, seminární práce, Praha 2001, 36. s. textu, 25 s. notových edic, sign. S – 1114**

Analýza a částečná edice sbírky oslavných motet Odae suavissimae dedikovaných vysokému úředníkovi pražského císařského dvora Jacobu Chimarraeovi. Edice přináší pětihlasá moteta z uvedené sbírky.

– **Kateřina Kohoutová, Nicolaus Zangius – Magnificat anima mea Dominum (edice s komentářem), seminární práce, Praha 2001, 24 s. textu, 20 s. edice, kompletní faksimile pramene, sign. S – 1120**

Práce přináší kritickou edici skladby Nicolause Zangia (1570–1618), která byla vytištěna v roce 1609 v Praze u tiskaře Mikuláše Strausse. Součástí je i analýza skladby, vysvětlení pojmu Magnificat, shrnutí stavu bádání o autorovi a tiskaři tohoto díla.

– **Tereza Pavelková, Charles Luython (1557/8 – VIII/1620), Missa sex vocum super Filiae Hierusalem (Edice s komentářem), seminární práce, Praha 2002, 42 s. textu, četné soupisy, přílohy, edice mše, sign. S – 1129**

Práce se zabývá osobností zpěváka, skladatele a varhaníka. Charlese Luythona (1557/8–1620). Na základě literatury popisuje jednotlivé etapy profesního vývoje skladatele, která začala přijetím do chlapeckého sboru císařské kapely, pokračovala přes studium hry na klávesové nástroje a kompozice k cestě do Itálie a vyvrcholila znovupřijetím do služeb císařského dvora a působením ve funkci dvorního varhaníka a cammermusica na dvoře císaře Rudolfa II. Přínosem práce je edice mešního ordinaria pro šest hlasů na motivy moteta Philippa de Monte Filiae Jerusalem. Kritická edice vznikla komparací tisku mše z roku 1609 a její rukopisné podoby z tzv. Kutnohorského sborníků mší. Práce je doplněna rozbořením předlohy i mše.

– **Kateřina Krasnická, Sedlčanský kancionál Kopiclanského. Písň času morního a války, seminární práce, Praha 2001/2002, 20 s. textu, edice vybraných skladeb, obrazové a textové přílohy, sign. S – 1184**

Komentovaná edice 32 písní z první části Sedlčanského kancionálu, který je uložen v Českém muzeu hudby v Praze pod signaturou A 234. Práce obsahuje

popis pramene, zhodnocení literatury, informace o literátském bratrstvu v Sedlčanech a analýzu editovaných písní.

– **Josef Šebesta, Camillo Zanotti a madrigal. Nové poznatky k životu a dílu málo známé osobnosti na císařském dvoře Rudolfa II. v Praze, s kompletní edicí první knihy madrigalů : Il primo Libro de Madrigali à Cinque Voci (Venetia M.D.L.XXXVII), diplomová práce, Praha 2002, 44 s. textu, edice sbírkou, obrazové přílohy, sign. G – 135**

Práce přináší kompletní edici první knihy madrigalů italského skladatele Camilla Zanottiho (1545–1591), která byla vytištěna roku 1587 v Benátkách v tiskárně Angela Gardana. Sbíрка byla věnována císaři Rudolfo II. a obsahuje 28 pětihlasých madrigalů. Úvodní kapitola je věnována obecné charakteristice madrigalu. Následuje kapitola biografická, která shrnuje doposud známé informace o skladateli, s akcentem na jeho působení ve službách císaře Rudolfa II. V podkapitole věnované první knize madrigalů je analyzována předmluva k tisku, vyslovena hypotéza o historických souvislostech vzniku sbírky a charakterizovány jednotlivé skladby, včetně informací o výskytu zhudebněných textů.

– **Jana Bajarová, Motetová tvorba Francesca Sale (Sacrarum cantionum liber primus, Praha 1593), diplomová práce, Praha 2002, 97 s. textu., s. 100 – 103 incipitový katalog skladeb, s. 104 – 112 edice textů sbírky, s. 113 ad. edice všech skladeb, sign. G – 136**

Práce zpracovává tisk motet z roku 1593 zpěváka a skladatele Francesca Sale (cca 1550–1599), který působil ve službách císaře Rudolfa II. v Praze. Sbíрка Sacrarum cantionum liber primus je prvním tiskem, který Sale vydal v tiskárně Jiřího Nigrina. Obsahuje 9 pětihlasých a 7 šestihlasých motet. Autorka pracovala s kopií exempláře, který se nalézá v Krakově. Úvod je věnován dosavadnímu zpracování tematiky hudební kultury rudolfínského dvora a osobnosti skladatele. Následující obsáhlá kapitola se zabývá samotným tiskem. Pozornost je věnována textové části motet a hudební analýze. Součástí práce je i kompletní kritická textová i hudební edice celé sbírky.

– **Vít Aschenbrenner, Literátské bratrstvo v Klatovech v 17. a 18. století, jeho vnitřní struktura a hudební činnost na podkladě literátských knih, seminární práce, Praha 2002, 67 s. textu, sign. S – 1132**

Obsáhlá analýza literátského bratrstva v Klatovech. V úvodu charakteristika barokních literátských bratrstev v Čechách. Činnost klatovského literátského bratrstva analyzovaná z hlediska jeho vývoje, vnitřní struktury, resp. organizace

a hudební činnosti. Autor pracoval s doposud nepublikovanými prameny literární povahy.

– **Marta Neumannová, Cantus Choralis Johanna Knefelia / Knöffela**, *seminární práce, Praha 2002, 38 s. textu, 60 s. edice, přílohy, sign. S – 1159*

Edice části ze sbírky luteránských plenárií Cantus Choralis, De Nativitate Christi skladatele Johanna Knefelia (po 1530– po 1617). Shrnutí poznatků o jeho životě a díle, komparace jeho skladeb, které byly vytvořeny pro potřeby protestantské liturgie, s dobovým repertoárem. Edice vychází z pramene dochovaného v Praze.

– **Pavčina Landová, Cesare Bendinelli : Tutta l'arte della trombetta (1614). Analýza metodologických principů v Bendinelliho pojednání**, *seminární práce, Praha 2002, 20 s. textu, faksimile části pramene, transkripce vybraných skladeb, sign. S-1200*

Analýza metodologických principů výuky hry na trubku v díle Cesare Bendinelliho z roku 1614. Součástí jsou i obecné úvahy o historickém vývoji trubky a charakteristika přirozené trubky. Připojena edice cvičení z prvního dílu pramene.

– **Tereza Pavelková, Chlumecký kancionál**, *diplomová práce, Praha 2003, 58 s. textu, s. 59 – 63 faksimile pramene, s. 68 – 131 incipitový katalog pramene, s. 132–137 kritické poznámky k přepisu, s. 138 – 286 edice vybraných písní, sign. G – 146*

Obsáhlá diplomová práce se zabývá kancionálem z majetku literátského bratrstva v Chlumci nad Cidlinou, který je datovaný rokem 1593. Přináší jeho důkladnou analýzu a komentovanou edici 64 vícehlasých písní. V úvodu zhodnocení literatury a stručná historie Chlumce nad Cidlinou. Připojena jsou i statuta chlumeckého utrakvistického bratrstva a srovnání s podobnými prameny české proveniencí. Rukopis byl mj. v roce 1895 vystaven na Všeobecné výstavě v Praze a provázejí ho do dnešní doby poměrně dramatické osudy.

– **Pavel Mužík, Anglická hudba v loutnových tabulaturách na území České republiky**, *seminární práce, Praha 2003, 47 s. textu, četné obrazové přílohy, edice vybraných skladeb, sign. S – 1190*

Práce se snaží o nové zhodnocení zastoupení anglické hudby v loutnových památkách na území České republiky, včetně intabulací vokálních a klávesových skladeb. Autor osobitým způsobem pracuje s informacemi a daty získanými na internetu.

– **Petra Kvasničková, Graduál II A 13, II A 13b : pohled na významný dokument činnosti literátského bratrstva u sv. Ducha v Hradci Králové, seminární práce, Praha 2003, 16 s. textu, s.17–59 popis rukopisu, sign. S-1196**

Autorka se zabývá dvoudílným rukopisným graduálem z majetku literátského bratrstva u sv. Ducha v Hradci Králové. Podává přehled repertoáru, který je v něm zachycen. Rukopis srovnává s obdobnými prameny, zvl. chrudimským a malostranským graduálem. V úvodu rekapituluje stav bádání o literátských bratrstvech v Čechách v předbělohorském období se zvláštním zřetelem k bratrstvu v Hradci Králové.

– **Jan Baťa, Kutnohorský kodex, diplomová práce, Praha 2003, 79 s. textu, s. 82 – 111 kritické poznámky, četné obrazové, textové a notové přílohy, nečíslovaná edice 11 mešních ordinarií, sign. G-149**

Rozsáhlá diplomová práce komplexně zpracovává jeden z nejdůležitějších pramenů předbělohorské hudební kultury – rukopisný pramen z Kutné Hory, který obsahuje jedenáct cyklů polyfonního zpracování mešního ordinaria. Práce přináší úplný přepis všech mší, včetně důkladných kritických poznámek. Autor se rukopisem dále zabývá v různých souvislostech : nově řeší otázku jeho proveniencí, hodnotí úlohu a význam kutnohorského literátského bratrstva a důkladně se věnuje autorům, kteří jsou v kodexu zastoupeni svými díly. U některých anonymně zapsaných děl také identifikuje autory. Zvláštní pozornost věnuje Belliho kompozici *Missa super Tanto tempore vobiscum sum*.

Srov. Jan Baťa, Kutnohorský kodex : Praha, Národní muzeum – České muzeum hudby, sign. AZ 33, Clavis Monumentorum Musicorum Regni Bohemiae, Series A, 1, Praha 2008

– **Dina Šnejdarová, Ricercar Carla Luythona z faksimile Ms. XIV.714 – kritická edice, rozbor, zařazení do kontextu klávesových ricercarů 16. století, seminární práce, Praha 2003, 13 s. textu, notové, obrazové přílohy, edice, sign. S – 1217**

Kritická edice a analýza ricercaru rudolfinského skladatele a varhaníka Charlese Luythona zapsaného v rukopisu minoritského kláštera ve Vídni.

– **Jaroslav Endršt, Liberale Zanchi – šest canzon pro varhany**, *seminární práce, Praha 2003, 16 s. textu, notové a obrazové přílohy, sign. S – 1243*

Edice šesti canzon italského varhaníka a skladatele Liberale Zanchiho (1570 – po 1621), který působil na dvoře Rudolfa II., z rukopisu uloženém v minoritském konventu ve Vídni. Práce obsahuje základní informace o autorovi a jeho díle, sumář informací o jeho působení na císařském dvoře, popis pramene a analýzu editovaných skladeb.

– **Magdalena Šolcová, Nototiskař Mikuláš Straus. Charles Luython : Missa V. vocum super Ne timeas Maria. Anonym : Gratulatio**, *seminární práce, Praha 2003/2004, 25 s. textu, edice mše, obrazové a textové přílohy, sign. S – 1255*

Autorka zpracovává tři související témata. V první řadě ji zajímá činnost pražského tiskaře Mikuláše Strausse; v druhé části je uvedena edice mše Charlese Luythona Missa V. vocum super Ne timeas Maria ze straussovského tisku z roku 1609 a transkripce anonymního jednolistu Gratulatio, který také pochází ze stejné dílny.

– **Soňa Frýdlová, Frottole intabulate da sonare organi. Libro primo**, *seminární práce, Praha 2004, 20 s. textu, 17 s. edice, obrazové přílohy, sign. S – 1427*

Autorka se věnuje nestaršímu dochovanému tisku instrumentální hudby v Čechách, který pochází z roku 1517 z římské dílny tiskaře Andrea Antica. Protože se jedná o přepisy frottol, je část práce věnována tomuto hudebnímu žánru. Dále přináší přepis deseti vybraných skladeb do dnešní notace a jejich analýzu.

– **Kateřina Fojtíková, Pietro Paolo Meli : Intavolatura di liuto attiorbato libro terzo a její vztah k českým zemím**, *seminární práce, Praha 2004, 34 s. textu, 37 s. edice, četné přílohy, sign. S – 1262*

Pozornost je věnována italskému skladateli a loutnístovi Paolu Mellimu da Reggio a jeho vztahu k Českým zemím na příkladu sbírky Intavolatura di liuto attiorbato, libro terzo z roku 1616. Práce přináší biografickou kapitolu, charakteristiku zmíněné sbírky, včetně analýzy Meliho ladění. Zabývá se i interpretačními pokyny uvedenými ve sbírce. Tisk je dále srovnáván s rukopisným sborníkem IV G 18 z Českého muzea hudby v Praze. Práce přináší kritickou edici vybraných Meliho skladeb z analyzovaného tisku i pražského rukopisu.

– **Barbora Petráčková, Pražský filharmonický sbor v období působení Josefa Veselky 1959–1982**, *diplomová práce, Praha 2004, 58 s. textu, 163 s. soupisů a příloh, sign. H – 1*

Portrét sbormistra Josefa Veselky, především ve funkci sbormistra Pražského filharmonického sboru. Charakteristika jeho práce, interpretačních zásad a významu. Obsáhlé soupisy domácích a zahraničních koncertů a nahrávek.

– **Pavel Mužík, Hudba v komerčním prostředí : jak lze ovlivnit chování zákazníků ?**, *diplomová práce, Praha 2005, 95 s., grafy, tabulky, přílohy, sign. H – 13*

Atypická práce vzhledem k poslání semináře. Obsahuje stručnou historii užívání hudby v komerčním prostředí, teoretické koncepce funkce a využívání hudby v obchodním prostředí a výsledky průzkumu názoru českých obchodníků i občanů na hudbu v komerčním prostředí.

– **Vít Zdrálek, Renesanční zvonařství v Praze**, *seminární práce, Praha 2005, 32 stran, soupis renesančních zvonů v Praze, sign. S 1250*

Pokus o znovuotevření problematiky kampanologie v české muzikologické literatuře. Vychází především z nečetné literatury. V úvodu se pokouší vymezit základní kampanologické pojmy a shrnuje důležité informace z akustiky. Zvláštní pozornost dále věnuje renesančnímu zvonařství v Praze, včetně soupisu dochovaných zvonů. V rámci tématu je věnována pozornost i teoretickému spisu o kovolijectví od Vavřince Kříčky z Bytýšky (1570). V závěru jsou naznačeny některé další možné perspektivy tohoto bádání.

– **Soňa Frýdlová, Skladby Hanse Lea Hasslera obsažené v tisku Tabulaturbuch (1607)**, *seminární práce, Praha 2005, 20 s. textu, notové edice, obrazové přílohy, sign. S – 1293*

Edice a analýza pěti skladeb Hanse Lea Hasslera z nové německé varhanní tabulatury. Analýza strasburského tisku Tabulaturbuch ...lieblichen praeludiis, toccaten, motteten, canzonetten, madrigalien und fugen, který v roce 1607 vydal varhaník Bernhard Schmid..

– **Milan Klindera, Autenticita v interpretaci staré hudby**, *seminární práce, Praha 2005/006, 26 s., sign. S – 1283*

Úvahová práce, zabývající se obsahem a možnostmi tzv. autentické interpretace hudby starších stylových období.

– **Břetislav Princ, Mariánská moteta z konvolutu 59 A 10471 uloženého v Národní knihovně v Praze**, *seminární práce, Praha 2005/2006, 46 s., notové edice, obrazové přílohy, sign. S – 1352*

Spartace a transkripce čtyř mariánských motet z rukopisného přivažku k tisku mší G.P. Palestriny. Popis pramene, analýza motet, dějiny klementinské knihovny na začátku 17. století.

– **Denisa Dohnalová, Matheo Flecha – Ensaladas (1581, Praha)**, *seminární práce, Praha 2006, 26 stran, četné přílohy, sign. S – 1298*

Práce se zabývá osobností skladatele Matheo Flechy ml. (1530–1604), jeho životem s důrazem na jeho pražské působení. Pozornost je dále věnována tisku *Las Ensaladas*, který vyšel v tiskárně Jiřího Nigrina v Praze. Součástí práce jsou i soupisy nahrávek *ensaladas* a četné obrazové přílohy.

– **Jan Popelka, Daniel Carolides z Karlsperka : Žalmové aneb Zpěvové svatého Davida Praha 1618**, *seminární práce, Praha 2006, 39 s. textu, přílohy, edice vybraných žalmů, faksimile části pramene, sign. S – 1301*

Analýza tisku čtyřhlasých žalmů s českými texty z dílny Daniela Carolidese z Karlsperka. Revize dosavadních názorů na původ a autorství těchto skladeb. Přepis vybraných skladeb do dnešní notace. Úvahy o uplatnění skladeb v dnešní interpretační praxi. Portrét tiskaře.

– **Lucie Prchliková, Balletto ve čtvrté knize tabulatur Pietra Paola Melliho**, *seminární práce, Praha 2006, 22 s. textu, edice skladby, ukázka faksimile, sign. S – 1306*

Edice skladby *Balletto detto l' Ardito gracioso* pro smíšený instrumentální ansámbl ze čtvrté knihy skladeb P.P. Melliho, vydané v roce 1616 v Benátkách. Biografická část, soupis a charakteristika Melliho tvorby. Rozbor balletta, historické souvislosti.

– **Eliška Esterlová, Písně z Rohova kancionálu v evangelickém zpěvníku, seminární práce, Praha 2005/2006, 55 stran, četné obrazové a notové ukázky, sign. S – 1309**

Ověření transkripce písní ve Zpěvníku Českobratrské církve evangelické z roku 1979, které byly převzaty z Rohova kancionálu z roku 1541. Autorka se zabývá samotným Rohovým kancionálem, kontextem jeho vzniku a jeho pozicí mezi dalšími písníovými prameny 16. století a edicí vybraných písní z pohledu způsobu jejich novodobých transkripce.

– **Jonáš Hájek, Mše o Nanebevzetí panny Marie z rukopisu B roudnického probošství, seminární práce, Praha 2004–2005, 15 s. textu, textové přílohy, edice mše, sign. S – 1311**

Revize a rozšíření informací o literátském bratrstvu v Roudnici nad Labem. Analýza dochovaných hudebních památek. Edice inventáře literátského bratrstva z roku 1591. Kompletní edice anonymní mše o Nanebevzetí panny Marie.

Srov. Jonáš Hájek, Archa, jež se nepotopila. Mše k svátku Nanebevzetí Panny Marie z rkp. B roudnického probošství, Hudební věda XLIV/2007/č.2, s. 127–152

– **Soňa Frýdlová, Díla rudolfinských skladatelů obsažená ve varhanním tisku Tabulaturbuch (1607), diplomová práce, Praha 2006, 77 s., přílohy, sign. H – 36**

Analýza a edice vybraných skladeb význačného tištěného pramene k dějinám klávesové hudby z roku 1607, který je uložen v Praze. Práce přináší shrnutí stavu literatury k tématu, historické souvislosti, zabývá se problematikou tabulatur a intabulací v období vrcholné renesance. Součástí textu je i detailní popis pramene a biografické informace o autorech transkribovaných skladeb. Součástí edice skladeb je i jejich analýza. V příloze jsou uvedeny vokální skladby, které byly předlohou k intabulacím.

– **Dina Šnejdarová, Vícehlasé zpracování žalmů v období české renesance na příkladu tisku Vavřince Benedikta z Nudožer z roku 1606, diplomová práce, Praha 2006, 144 s., příl., sign. H – 46**

Komentovaná kritická edice žalmů z tisku Vavřince Benedikta z Nudožer, který byl vydán v Praze roku 1606. Součástí práce je kapitola o významu metrického zhudebnění žalmů v Evropě a o vícehlasém zpracování žalmů v období české renesance. Pozornost je věnována autorovi tisku – Mistru pražské univerzity, učiteli

matematiky, fyziky a klasické filologie Vavřinci Benediktu z Nudožer. V souvislosti s kritickou edicí skladeb jsou řešeny i otázky aplikace dobových prosodických pravidel na text a hudbu.

– **Milan Klindera, Hudebníci zabývající se historicky poučenou interpretací v Česku na začátku 21. století, diplomová práce, Praha 2007, 122 s. textu, přílohy, sign. H – 50**

Úvahová sociologizující práce k tématice autentické interpretace staré hudby. Hledání teoretických možností autenticity v hudbě vůbec a snaha o popsání současného stavu hudebně provozovací práce.

– **Jakub Michl, Simon Bariona Madelka Oppoliensis, seminární práce, Praha 2005/2006, 37 s. textu, seznam skladeb, notová edice, sign. S – 1420**

Shrnutí dosavadních poznatků o životě a díle skladatele Simona Bariony Madelky. Soupis jeho díla, včetně tématického katalogu. Spartace VI. žalmu Domine ne in furore tuo ze sbírky Septem psalmi poenitentiales z roku 1586.

Srov. předmluva k : Simon Bar Jona Madelka, septem psalmi poenitentiales quinque vocibus exornati, ed. M.Klement, Editio Bärenreiter Praha 2007

– **Anna Beránková, Rukopisná anonymní mše z Příbrami z přelomu 16. a 17. století, seminární práce, Praha 2007, 16 s. textu, edice mše, faksimile pramene, sign. S – 1319**

Edice a analýza fragmentu anonymní pětihlasé mše z konce 16. století z konvolutu uloženém v Hornickém muzeu v Příbrami pod signaturou L 266. Stručné dějiny města, popis pramene, analýza editované mše.

– **Jan Koláček, Krčínův graduál. Hudební a liturgický rozbor, seminární práce, Praha 2007, 39 s. textu, 62 s. incipitového katalogu, sign. S – 1326**

Rozbor graduálu literátského bratrstva při chrámu sv. Martina v Sedlčanech, tzv. Krčínova graduálu (sign. M-1), po stránce hudební a liturgické. Popis základní struktury graduálu, obsahu jednotlivých mešních formulářů a monodických zpěvů. Obsáhlý a detailní incipitový katalog rukopisu. Příspěvek k vývoji bohoslužby a mešních zpěvů v období reformace. Komparace s vybranými liturgickými prameny.

Srov. Jan Koláček, Repertoár a liturgie sedlčanských graduálů, Hudební věda XLV/2008/č.1–2, s.5–24

– **Eliška Baťová, Václav Koranda ml.: O zpívaní a čtení českém tractat. Příspěvek k dějinám užívání českého jazyka v liturgii, seminární práce, Praha 2007/2008, 16 s. textu, kritická edice, sign. S – 1397**

Kritická edice textu tisku Václava Korandy O zpívaní a čtení českém tractat z roku 1493, která přináší nové poznatky k liturgickému provozu utrakvistické církve jagellonské doby. Úvaha nad obsahem a myšlenkovým pozadím zmíněného spisu.

Srov. Eliška Baťová, Václav Koranda ml. : O zpívaní a čtení českém tractat. Příspěvek k dějinám užívání českého jazyka v liturgii, Hudební věda XLVI/2009/1–2, s.31–57

– **Jana Semerádová, Francouzská barokní hudba v archivu a na koncertech Pražské konzervatoře (od svého založení do roku 1939), seminární práce, Praha 2008, 24 s., obrazové přílohy, sign. S – 1429**

Soupis tisků francouzské barokní hudby ve fondu Pražské konzervatoře. Zhodnocení podílu francouzské barokní hudby v koncertních a pedagogických aktivitách této školy. Příspěvek k provozovací praxi staré hudby v Čechách.

– **Martin Rudovský, Příležitostné písně Šimona Lomnického z Budče z hlediště hudebního, seminární práce, Praha 2008, 29 s. textu, edice dvou písní, sign. S – 1388**

Příspěvek k problematice příležitostných a referenčních písní na příkladu tvorby Šimona Lomnického. Biografická část, reflexe dosavadního bádání, soupis a analýza Lomnického příležitostných písní, nové objevy.

Srov. Martin Rudovský, Příležitostné písně Šimona Lomnického z Budče, Hudební věda XLVI/2009/4, s.355–374

– **Jana Semerádová, Principes de la Flûte J.-M. Hotteterra ve světle dobové interpretační praxe, diplomová práce, Praha 2009, 78 s., příl., sign. Ch – 33**

Komentovaný překlad příručky Jacques-Martina Hotteterra „Principes de la Flûte Traversière ou Flûte à Bec ou Flûte Douce et duH aut-Bois (Zásady hry na příšnou flétnu, zobcovou flétnu a hoboj) s přihlédnutím k dobové interpretační

praxi a se zvláštním zřetelk k problematice ornamentiky. Jedná se o prvo meto-
dickou příručku pro příšnou flétnu, která se ve Francii na začátku 18. století stala
jedním z nejoblíbenějších nástrojů. Překlad se drží struktury originálního textu.

– **Helena Tašnerová, Rukopisný sborník italské monodie z Lobkowiczké knihovny, diplomová práce, Praha 2009, 312 číslovaných s., tab., textová i notová edice, sign. Ch-26**

Analýza významného pramene italské monodie z fondu lobkowiczké sbírky na zámku v Nelahozevsi po hudební i textové stránce. Vnější popis rukopisu, soupisy skladeb, portréty autorů zastoupených v rukopisu. Srovnání lobkowiczského sborníku s obdobným pramenem z Bologne. Edice neznámých a doposud nepublikovaných skladeb a edice textů. Hypotéza o původu a migraci rukopisu.

Srov. CD "Amor Tiranno. Italian love songs of the 17th century from the Lobkowicz collection in Bohemia", c 2009 Arta F10159

– **Eliška Baťová, Kolínský kancionál z roku 1517 a bratrský zpěv na počátku 16. století, diplomová práce, Praha 2010, 127 s. textu, soupis repertoáru rukopisu, sign. Ch-35**

Tématem hymnologické práce je český kancionál uložený v Regionálním muzeu v Kolíně. Autorka přináší důkladný vnější popis, analyzuje obsah rukopisu především se zřetelk k jeho liturgickému užití. Dále se zabývá souvislostmi konfesijními a obecně a místně historickými. Věnuje se i vztahu jednotlivých písní k hudebním aktivitám Jednoty bratrské. Práce přináší řadu nových poznatků k hudební kultuře české reformační hudby především jagellonského období.

Srov. Eliška Baťová, Kolínský kancionál. Neznámý osud a stále překvapivý obsah, Opus musicum, roč. 42/2010, č.1, s.6–19

– **Jakub Michl, Viola da gamba v Českých zemích od 16. do 18. století, seminární práce, Praha 2010, 41 s., obrazové příl., sign S-1433**

Prvý pokus o doložení výskytu violy da gamba v Čechách v období od raného novověku do 18. století. Práce vychází z dostupné odborné muzikologické, kunsthistorické i obecně historické literatury a z analýzy dostupného ikonografického materiálu. Součástí je i charakteristika dochovaných nástrojů a soupis osobností, které s tématem souvisejí jako hráči či uživatelé. Pozornost věnována i vztahu violy da gamba a violoncela.

**PAPERS AND THESES FROM THE SEMINAR IN RENAISSANCE
AND EARLY BAROQUE MUSIC AT THE CHARLES UNIVERSITY
FACULTY OF ARTS IN PRAGUE, 1991–2010**

This contribution provides basic information about seminar papers and diploma theses written in the seminar in Renaissance and early Baroque music at the Charles University Faculty of Arts in Prague. All the papers and theses are discussed separately, in chronological order according to when they were written. The heading for each item gives the name of the author, the full title, a brief outward description (number of pages, etc.), and the catalogue number under which a copy is deposited in the library of the Institute of Musicology at the Charles University Faculty of Arts. Then follows a brief summary of the content. It is clear from this overview that certain topics have received priority attention. With a few exceptions the papers and theses are focused on Bohemian studies. In first place stands music of Rudolfinian Prague, in studies focused on individual figures and collections of compositions; also prevalent are studies of the musical activities of burghers in Bohemia during the period before the Battle on White Mountain, and of important musical sources for the history of musical culture in the High Renaissance.